

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht: 16.09.2026, Tallinn
Koostaja ametinimetuse ja nimi: abiprokurör Anna-Maria Rahamägi
Ametiasutuse nimi: Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number: 26930000266
Kuriteo kvalifikatsioon: KarS § 93² lg 1
Kahtlustatava nimi: XXX (ik XXX)

Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuur menetleb kriminaalasja nr 26930000266, milles oli 16.09.2026 XXX esitatud kahtlustus KarS § 93¹ lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, s.o rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis sätestatud keelu rikkumises, mis seisnes selles, et XXX 09.09.2026 kell 15:27 importis Narva tollipunkti jalakäijate terminali, roheline koridori kaudu Euroopa Liidu välisest riigist, s.o Venemaa Föderatsioonist Eesti Vabariiki purgikaasi. Enne tollikontrolli XXX ei soovinud midagi deklareerida suuliselt ega kirjalikult. Tollikontrolli ajal avastati XXX kaasas olevast kotist kaks pakki metallist purgikaasi Twist-off (82 mm ja 60 mm), üldkoguses 40 tk. Purgikaante kaubakood on 8309 90 90 90.

Kaup purgikaaned (kaubakood 8309 90 90 90) kuulub Nõukogu määruse (EL) nr 833/2014, 31. juuli 2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, artikli 3i lisas XXI loetletud kaupade nimekirja. Artikli 3i lg 1 järgi keelatud on otse või kaudselt osta, importida või üle anda lisas XXI loetletud Venemaalt pärinevaid või Venemaalt eksporditavaid kaupu, mille müük toob Venemaale märkimisväärset tulu ja võimaldab tal jätkata Ukraina olukorda destabiliseerivat tegevust.

Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse (RSanS) § 3 lg 1 kohaselt rahvusvaheline sanktsioon on välispoliitika meede, mille eesmärk on toetada rahu säilitamist või taastamist, rahvusvahelist julgeolekut, demokraatiat ja õigusriigi põhimõtet, inimõiguste ja rahvusvahelise õiguse järgimist või muude Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja või Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärkide saavutamist.

RSanS § 3 lg 2 kohaselt kehtestatakse rahvusvaheline sanktsioon isiku suhtes ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni, Euroopa Liidu Nõukogu otsuse või muu Eestile kohustusi paneva õigusaktiga.

RSanS § 3 lg 3 alusel võib rahvusvahelise sanktsiooniga piirata rahvusvahelist kaubandust ja rahvusvahelisi tehinguid ning seada muid keelde või kohustusi.

RSanS § 6 kohaselt on rahvusvahelise sanktsiooni rikkumine rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis sätestatud kohustuse täitmata jätmine või keelu rikkumine.

Rahvusvahelist sanktsiooni rakendav õigusakt on RSanS § 9 lg 1 tähenduses Euroopa Liidu Nõukogu määrus või Eesti Vabariigi seadus, mille alusel kohaldatakse rahvusvahelist sanktsiooni kehtestavas õigusaktis ettenähtud kohustusi ja keelde.

Eeltoodu põhjal Euroopa Liidu Nõukogu määrus nr 833/2014 koos hiljem tehtud muudatustega on rahvusvaheline sanktsioon.

KarS § 93¹ lg 1 kohaselt karistatakse rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni kehtestavas õigusaktis sätestatud kohustuse täitmata jätmise või keelu rikkumise eest rahalise karistusega või kuni 5 aastase vangistusega. KarS § 93² lg 1 näeb ette vastutuse sama teo eest, mis on toime pandud aga ettevaatamatusest.

Prokurör, olles tutvunud kriminaalasjas kogutud tõenditega, on seisukohal, et XXX esitatud kahtlustus on põhjendatud, kuid prokuröri hinnangul on tegu toime pandud ettevaatamatusest. Kriminaalasjas kogutud tõendid annavad aluse esitada isikule süüdistus KarS § 93² lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises.

Samas näeb KrMS § 202 lg 1 ette, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse otstarbekuse kaalutlustel lõpetaks. KrMS § 202 lg 7 sätestab, et kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib nimetatud paragrahvi lg-tes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada prokuratuur.

Eeltoodu tähendab, et seadusandja on jätnud võimaluse kohaldada õigusrikkuja osas teatud juhtudel ka oportuuniteediprintsiipi. See võimaldab isiku suhtes kriminaalmenetluse lõpetamist eeldusel, et isiku huvid ja avalik huvi on omavahel tasakaalus ning kriminaalrepressiooni kohaldamine ei ole tingimata vajalik. Oportuuniteediprintsiip on viidud seadusesse sisse paljuski eesmärgiga hoida kokku alati piiratud menetluslikku ressursi, mille tingimustes ei suuda riik võrdset tähelepanu pöörata kõigile toimepandavatele õiguserikkumistele. Seetõttu tuleks menetlusökonoomika põhimõttest tulenevalt kasutada menetluslikke ressursse võimalikult ratsionaalselt ja tagada seeläbi õigushüvede võimalikult ulatuslik kaitse. Menetlusökonoomia kui oportuuniteediprintsiibi üks aspekt viitab vajadusele viia kohtueelne kriminaalmenetlus läbi võimalikult lihtsalt. Pigem tuleb igal konkreetsel juhul kaaluda, kas arvestades teo toimepanija süü suurust ning eri- ja üldpreventiivseid kaalutlusi on võimalik loobuda kriminaalmenetluse jätkamisest.

KrMS § 202 lg-st 1 tulenevalt on oportuuniteediprintsiibi kohaldamise esimeseks eelduseks asjaolu, et kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu. KarS § 4 lg 3 kohaselt on teise astme kuritegu süütegu, mille eest on nimetatud seadustikus karistusena ette nähtud tähtajaline vangistus kuni viis aastat või rahaline karistus. Käesolevas kriminaalasjas on XXX etteheidetav tegu kvalifitseeritav KarS § 93¹ lg 1 järgi, mille eest on karistusena ette nähtud rahaline karistus või kuni viieaastane vangistus. Seega on tegu teise astme kuriteoga, mille toimepanemise eest ei ole nähtud ette vangistuse alammäära. Järelikult võib antud juhul kriminaalasjas menetluse lõpetada prokuratuur.

Kriminaalmenetluse lõpetamiseks KrMS § 202 alusel on vajalik tuvastada avaliku menetlushuvi puudumine. Praktikast lähtuvalt hinnatakse nimetatud kriteeriumi täidetust läbi eri- ja üldpreventiivsete kaalutluste.

Kahtlustatavana ülekuulamisel antud ütlustest nähtuvalt kirjeldab XXX enda käitumist, mh tunnistas kuriteo toimepanemist. Tegu, milles XXX kahtlustatakse, on seadusandja poolt kehtestatud sanktsioonimäärast lähtuvalt käsitletav teise astme kuriteona. Samuti tuleb ka arvestada, et tegu pandi toime ettevaatamatusest. XXX on üks kehtiv väärtekaristus, tema suhtes ei ole menetluses teisi kriminaalasju. Kriminaalkorras teda karistatud ei ole. Nimetatud asjaolud viitavad, et kuritegude toimepanemine ei ole kujunenud tema elustiiliks ega sagedaseks käitumismustriks. Karistuse eesmärk on mõjutada inimest tulevikus seaduskuulekalt käituma. Avalik huvi käesoleva kahtlustatava menetlemise osas puudub ka kaalutlusel, et tema suhtes ei ole oodatav avalikkuse eriline usaldus. Samuti ei esine eripreventiivseid kaalutlusi, mis tingiks vajaduse isiku karistamise järele. Puudub alus arvata, et XXX jätkab kuritegude toimepanemist.

Lisaks annavad prokuröri hinnangul kriminaalmenetlusele allutamise fakt, sellest tingitud vajadus osaleda kahtlustatavana menetlustoimingutel avalikkusele piisavalt mõjusa signaali, et sellistele rikkumistele järgneb riigi reaktsioon isikute põhivabadusi enim piiravate vahendite ehk kriminaalmenetluse näol. Seega on XXX puhul üld- ja eripreventsiooni eesmärkide saavutamine tagatud piisaval määral.

Samuti tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise eeldusena KrMS § 202 lg-st 1 tulenevalt tuvastada, et isiku süü ei ole suur. KrMS § 202 lg 1 raames mõeldakse isiku teosüüd karistusseadustiku mõttes, s.o vaadatakse üksnes konkreetset kuritegu, mitte isikut või tema varasemat käitumist ning erinevaid preventsiioone. Seega, süü suuruse hindamisel võetakse aluseks KarS-is toodud põhimõtted, eelkõige §-s 57 sätestatu. Arvestatakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seadusandja sätestatud karistusraame. Arvestades seadusandja seisukohta, et isikut on võimalik karistada rahalise karistusega viitab sellele, et seadusandja hinnangul ei ole sellise teo toimepanija rikkunud kaalukat kaitset vajavaid ühiskondlikke norme ning tema süü sellist tegu toime pannes võrrelduna kuritegudega, mille eest on ette nähtud raskemad karistused, on väike. Kohtueelse menetluse käigus kogutud tõendeid ning isiku käitumist hinnates on alust asuda seisukohale, et KarS § 56 lg-s 1 sätestatud üld- ja eripreventiivseid eesmärke on võimalik saavutada käesoleval juhul isikut kriminaalvastutusele võtmata.

XXX on nõus võtma endale seoses kriminaalmenetluse lõpetamisega kohustuse teha 60 tundi üldkasulikke tööd. Samuti nõustub XXX tema juurest tollikontrollis leitud ja äravõetud purgikaante kui väärtusetute esemete hävitamisega ega soovi nende tagastamist.

KrMS § 202 alusel kriminaalmenetluse lõpetamine saab toimuda ainult kahtlustatava nõusolekul, mis tähendab ühtlasi, et isik loobub talle inkrimineeritud kuritegudes kohtulahendi taotlemisest, seega ka enda võimalikust õigeksmõistmisest. Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks.

XXX on selgitatud, et kriminaalasja toimik jääb Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuuri kuni kohustuse täitmiseni. Kui XXX ei täida tähtajaks talle pandud kohustust, uuendab prokurör KrMS § 202 lg 7 alusel kriminaalmenetluse.

Juhindudes KrMS §-dest 202 lg 7 ja 206, abiprokurör

m ä ä r a s :

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 26930000266 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: **XXX kohustub**

- 2.1. tegema 60 tundi üldkasulikku tööd tähtajaks 16.02.2027;
- 2.2. järgima kõiki Euroopa Liidu Nõukogu määruse nr 833/2014 ning selle muudatuste alusel kehtestatud piiranguid, keelde ja kohustusi ning hoiduma nende rikkumisest kuni p-s 2.1 kohustuse täitmiseni.
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ei kohaldatud.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: XXX juurest tollikontrollis leitud ja äravõetud esemed hävitada KrMS § 126 lg 3 p 4 alusel p-s 2 märgitud kohustuste täitmise järgselt: metallist purgikaaned Twist-off (82 mm ja 60 mm), üldkoguses 40 tk. Pakendatud kilekotti ja kinnitatud tõkendiga nr ET0093767, mis asuvad Vestervalli 7, Narva piiripunkti hoiukohas.
5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmeid ei kogutud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kahtlustatavale XXX ja Tallinna Vangla Viru kriminaalhooldusosakonna Narva esindusele ÜKT korraldamiseks (krho.info@vanglateenistus.ee).

(allkirjastatud digitaalselt)
Anna-Maria Rahamägi

XXX kinnitusel on ta kriminaalmenetluse lõpetamise ja määratud kohustustega nõus ning on määruse kätte saanud. XXX on selgitatud, et kui ta ei täida talle pandud kohustusi ettenähtud tähtaja jooksul, uuendab prokuratuur KrMS § 202 lg 6, 7 alusel kriminaalmenetluse.

(allkirjastatud digitaalselt)
XXX

Toimingus osaleb tõlk Sirje Peep, kes on KrMS § 161 lõike 6 kohaselt kohustatud tõlkima kõik menetlustoimingusse puutuva täpselt ja täielikult ning hoidma saladuses talle tõlkimisel teatavaks saanud andmeid. Teda on hoiatatud, et oma ülesannetest alusetu keeldumise ja teadvalt valesti tõlkimise eest vastutab ta KarS §-de 318 ja 321 järgi. (allkirjastatud digitaalselt)